

Javaslat az országos munkaügyi kapcsolatok tripartit fórumának létrehozására

1. A kezdeményezés indoka

A foglalkoztatáspolitikai és az érdekegyeztetés intézményi megerősítése időszerű és stratégiai jelentőségű kérdés. A szociális párbeszéd, a működő munkaügyi kapcsolatok – melynek részét képezik a kollektív tárgyalások – együttesen járulnak hozzá (egyfajta alkotóelemként) a demokratikus, jogállami működéshez is, azaz részei a fékek és ellensúlyok átfogó rendszerének.

A politikai stabilitás egyik elemét jelentő tripartit érdekegyeztetés rendszerének szereplőiként is érezzük, hogy a munka világa olyan mélyreható átalakuláson megy keresztül, amelyet egyszerre alakít a mesterséges intelligencia, az algoritmikus menedzsment, a platformgazdaság, a demográfia, a minőségi közszolgáltatások iránti politikai és társadalmi igény, valamint a környezeti változások okozta nehézségek.

A foglalkoztatáspolitikai ma egyszerre a gazdasági versenyképesség, a társadalmi kohézió, a technológiai alkalmazkodás és a szakértelem újratermelésének egyik kulcsterülete. Ezért szükséges, hogy Magyarországon ismét legyen a munkaügyi kapcsolatoknak olyan országos, intézményesített fóruma, amely érdemi, rendszeres és átlátható keretet ad a munkavállalói, munkáltatói és kormányzati oldal közötti valódi érdekegyeztetésnek. A szociális partnerek proaktív, érdemi bevonása nemcsak szakpolitikai igény, hanem az európai szociális párbeszéd és joganyag követelményrendszere is. Javaslatunk egybevág a szociális párbeszéd megerősítéséről szóló tanácsi ajánlással, amelyben a Tanács említi a tripartit jelleget, a szociális partnerek időszerű, érdemi, szisztematikus bevonásának szükségességét, a partnerek megfelelő tájékoztatását, valamint a kapacitásépítés szükségességét is.

A Szociális Jogok Európai Bizottsága az elmúlt évtizedekben több ponton elmarasztalta hazánkat; az egyik fő kritika a kollektív alku hatékony promotálásának, támogatásának hiányosságaira mutat rá. A szociális párbeszéd hiányosságait a Bizottság a nemrég közzétett 2026-os országjelentésében is megállapítja. Az ahhoz kapcsolódó országspecifikus ajánlások 6. pontja pedig ismételten explicit felszólítást tartalmaz a párbeszéd rendszerének fentiekkel összhangban történő megerősítésére.

Különösen fontos jelenleg az is, hogy hazánk megfelelően teljesítse az Európai Unió tagságából fakadó kötelezettségeit a munkajogi tárgyú irányelvek átültetésével és végrehajtásával összefüggésben. Sajnálatos aktualitást ad kezdeményezésünknek az ún. „*bértranszparencia irányelv*” implementálásának elmaradása.

2. A társadalmi párbeszéd új szerepe. Szakértelem, tudásreprodukción és versenyképesség

A szociális párbeszéd ma már nem kizárólag érdekképviseleti vagy bérpolitikai kérdés. Az AI és a digitális átmenet korában a társadalmi párbeszéd a gazdasági alkalmazkodás, a konfliktusmegelőzés és a technológiai változások kezelésének egyik legfontosabb intézménye kell, hogy legyen. A foglalkoztatáspolitikai egyik új központi kérdése ezért nemcsak az, hogy hány új munkahely jön létre, hanem az is, hogy miként őrizhető meg és termelhető újra a magyar gazdaság

és társadalom tudásbázisa. A szakértelem újratermelése a következő évtized egyik meghatározó foglalkoztatáspolitikai kihívása lesz. Ez különösen fontos az iparban, az egészségügyben, az oktatásban, a közszolgáltatásokban, valamint a tudásintenzív ágazatokban.

A mesterséges intelligencia nem egyszerűen munkahelyeket alakít át, hanem a szakmai tudás átadásának, felhalmozásának és intézményi megőrzésének módját is. Ezért a foglalkoztatáspolitikát nem lehet kizárólag munkaerőpiaci statisztikákra vagy rövid távú bérkérdésekre szűkíteni. A tét a magyar gazdaság hosszú távú alkalmazkodóképessége és innovációs potenciálja.

A példák továbbra is azt mutatják: azok az országok, ahol a szociális partnerség és a hatékony szociális rendszerek (kiegészülve proaktív foglalkoztatáspolitikával) működnek, azok általában sikeresebbek és versenyképesebbek. Az erős szociális dialógus nemhogy gyengíti a versenyképességet, hanem ellenkezőleg: a kiszámíthatóságnak és a társadalmi konfliktusok tárgyalásos keretben tartásának köszönhetően növeli azt, intézményi előfeltételeként a tudásalapú, innovatív és alkalmazkodó gazdaságnak.

3. Az országos fórum alapvető célja

A javasolt országos fórum a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet vonatkozó egyezményei és ajánlásai mentén tripartit elveken és módon működne: a Kormány, az országos munkáltatói érdekképviselők és az országos munkavállalói érdekképviselők részvételével. Szakítana azzal a 2011-2026 közötti kormányzati korszakban követett gyakorlattal, hogy a két alrendszer teljességgel szétbontható és külön kezelhető.

Feladata lenne, hogy konzultatív, véleményező és javaslattevő fórumként közreműködjön a foglalkoztatást, a munkajogot, a munkaerőpiacot, a bérpolitikát, az adó- és járulékszabályokat, a szakképzést, a munkaügyi igazgatást (foglalkoztatás felügyelet és munkavédelem) érintő kormányzati döntések előkészítésében.

Az országos fórum különösen az alábbi kérdésekben rendelkezne előzetes konzultációs és véleményezési joggal.

- a foglalkoztatást érintő jogszabálytervezetek,
- a szakképzési, felnőttképzési struktúrák,
- az aktív és passzív foglalkoztatáspolitikai intézkedések,
- a munkavédelmi és foglalkoztatás-felügyeleti szabályok,
- a kollektív munkaügyi viták feloldására vonatkozó mechanizmusok állami működtetése,
- az adó- és járulérendszer foglalkoztatást érintő módosításai,
- a minimálbérre, garantált bérminimumra és az országos/ágazati bérajánlásokra vonatkozó kérdések,
- az álláskeresői ellátások,
- a társadalombiztosítási rendszerrel összefüggő szabályozás,
- az állami költségvetés foglalkoztatási, közszolgálati, bérpolitikai és munkaerőpiaci vonatkozásai,
- az állami foglalkoztatottak foglalkoztatási keretszabályai,

- az Európai Unió munkaügyi, foglalkoztatási és szociális tárgyú joganyagának hazai átvétele, implementációval összefüggő kérdések,
- az Európai Szociális Kartának való megfeleléssel összefüggő kérdések,
- a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) normaalkotásával összefüggő kötelezettségek,
- a gazdaságpolitikával összefüggő, a munkavállalók és munkáltatók jelentős részét érintő alapvető kérdések.

A fórum célja az érdemi előzetes konzultáció biztosítása: a munka világát érintő jelentős jogszabályi, költségvetési és stratégiai döntések előkészítése során a szociális partnereknek időben, megfelelő információk birtokában és intézményes keretek között kell lehetőséget kapniuk álláspontjuk kifejtésére.

4. Normatív és transzparens részvétel

A fórum hitelességének alapfeltétele, hogy a résztvevői kör ne eseti meghívásokon vagy informális politikai döntéseken alapuljon, hanem normatív, átlátható és ellenőrizhető szempontokon.

A részvételi feltételek meghatározásánál indokolt figyelembe venni különösen:

- az országos lefedettséget,
- a nemzetgazdasági ágazati jelenlétet,
- a képviselt munkavállalók, munkáltatók, illetve tagszervezetek számát,
- a tényleges érdekképviselési tevékenységet,
- a kollektív munkajogi és társadalmi párbeszédben betöltött szerepet,
- a demokratikus és átlátható belső működést,
- az európai érdekképviselési szervezetben való tagságot.

A cél egy olyan fórum létrehozása, amely egyszerre biztosítja a reprezentativitást, a legitimitást és a társadalmi párbeszéd valódi pluralizmusát.

5. A fórum szerkezete

A fórum egységes intézményi keretben működne, az alábbi struktúrában:

- **Általános, országos fórum**, az országos szakszervezeti, illetve munkáltatói szövetségek és a kormány közötti, mind a verseny, mind a közszférát érintő kérdésekkel kapcsolatos makroszintű konzultációk és tárgyalások lefolytatására.
- **Versenyszféra Konzultációs Fóruma**, amely a vállalkozások működése, az ágazati bérpolitika, a magánmunkajog, a munkaerőpiaci szabályozás, az adó- és járulékrendszer, valamint a gazdasági versenyképesség kérdéseivel foglalkozna.
- **Országos Közszolgálati Érdekegyeztető Fórum**, amely a közszolgálati, közalkalmazotti, kormányzati szolgálati, egészségügyi szolgálati, oktatási, rendvédelmi és más közszférabeli jogviszonyokat, továbbá a közszféra bér-, létszám- és foglalkoztatáspolitikai kérdéseit tárgyalná.

A két szakfórum (VKF, OKÉF) biztosítaná, hogy a versenyszféra és a közszféra sajátos problémái önálló szakmai figyelmet kapjanak.

6. Működés és finanszírozás

A fórum hatékony működéséhez állandó titkársági, szakértői és elemzői háttér szükséges. Ennek keretében indokolt lehet szakmai bizottságok, eseti munkacsoportok és monitoring jellegű testületek létrehozása, amelyek előkészítik az üléseket, elemzik a jogalkalmazási tapasztalatokat, értékelik a szabályozás hatásait, és javaslatokat dolgoznak ki.

A fórum működéséhez normatív működési támogatás biztosítása is indokolt. Ez fedezetet nyújthatna különösen:

- hatástanulmányok és szakértői anyagok elkészítésére,
- statisztikai és munkaerőpiaci elemzésekre,
- szakmai egyeztetések és konzultációk megszervezésére,
- az uniós joganyagok hazai átültetésének előkészítésére,

Indokolt az is, hogy a támogatás kiterjedjen a fórumban tag szociális partnerek szakértői részvételének és megfelelő kapacitásának, humán erőforrásának biztosítására is, annak érdekében, hogy az országos érdekegyeztetésben való részvételükből adódó feladataikat hatékonyan tudják ellátni. Ennek indokoltságát a szociális párbeszéd megerősítéséről szóló tanácsi ajánlás is alátámasztja.

A kezdeményező partnerek meggyőződése, hogy a foglalkoztatáspolitikai intézményi megerősítése, a társadalmi párbeszéd megújítása, valamint a verseny- és közszféra munkaügyi kérdéseinek rendszeres egyeztetése egyszerre szolgálja a munkavállalók biztonságát, a munkáltatók kiszámítható működését, a közszolgáltatások stabilitását és a magyar gazdaság hosszú távú versenyképességét. Ennek köszönhetően a foglalkoztatást érintő döntések szélesebb társadalmi legitimitációval, jobb szakmai megalapozottsággal és erősebb partnerségi szemlélettel születhetnének meg.

Magyar Szakszervezeti Szövetség

Munkástanácsok Országos Szövetsége

Szakszervezetek Együttműködési Fóruma

Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája